

godina u službi turističkog razvoja

institut za turizam

REAKREDITACIJA – OČITOVANJE INSTITUTA ZA TURIZAM NA IZVJEŠĆE STRUČNOG POVJERENSTVA

Zagreb, veljača 2014.

REAKREDITACIJA – OČITOVANJE INSTITUTA ZA TURIZAM NA IZVJEŠĆE STRUČNOG POVJERENSTVA

U postupku reakreditacije Instituta za turizam, a nakon izrađene studije „Samoanaliza Instituta“ koja je predana Agenciji za znanosti i visoko obrazovanje 15. rujna. 2013., Stručno povjerenstvo u sastavu prof. dr. sc. D. Diaz-Fuentes (Facultad de Ciencias Economicas y Empresariales, Španjolska), prof. dr. sc. A. Polk (Hochschule für Wirtschaft und Recht, Njemačka) i prof. emeritus H. Hanush (Universität Augsburg, Njemačka) je posjetilo Institut 15. listopada 2013. Njihovo je Izvješće izrađeno u skladu s Načelima i kriterijima vrednovanja znanstvenih organizacija u Republici Hrvatskoj (6. prosinca 2013.), a proslijeđeno Institutu na hrvatskom i engleskom jeziku, 28. siječnja 2014. Sadržaj Izvješća se odnosi na kvalitetu i produktivnost znanstvenog rada, utjecaj i značaj znanstvenog istraživanja kao i na učinkovitost i racionalnost znanstvene organizacije, te završava preporukama za Akreditacijski savjet AZVO.

Generalni osvrt Instituta

Stručno povjerenstvo je imalo dobar uvid u cjelokupan rad Instituta na temelju studije „Samoanaliza IT-a“ kao i na temelju posjeta Institutu te razgovora s upravom kao i znanstvenicima i svim istraživačima u Institutu. U uvodnom sažetku Stručno povjerenstvo procjenjuje da je „prisutna jasna usmjerenost na turističku industriju u pogledu istraživanja i područja znanstvenog rada, da Institut ima multidisciplinarni tim, te da je tijekom posljednjih 5 godina zadovoljio visoke standarde istraživačkog rada koji su doveli do značajnih rezultata u pogledu objavljenih radova, da je istraživačko osoblje motivirano te da je radna atmosfera pozitivna“. U preporukama Stručno povjerenstvo konstatira da „Institut ima komparativnu prednost kao javni znanstveni institut uzevši u obzir njegovu usmjerenost na suradnju s industrijom i kreiranje politika u ključnom sektoru hrvatskog gospodarstva te da je moguće ostvariti poboljšanja vezana uz (1) usavršavanje i napredovanje znanstvenika, (2) osiguranje minimalnog broja stalno zaposlenih znanstvenika i (3) osiguranje znanstvenog osoblja koje sudjeluje u međunarodnim istraživačkim projektima i konferencijama.

Navedene preporuke Stručnog povjerenstva su prihvatljive i Institut je već u svoj „Strateški plan Instituta za turizam: 2011.-2015.“ kao i u „Plan aktivnosti Instituta za turizam: 2014.“ uključio aktivnosti koje će dovesti do poboljšanja na svim navedenim područjima kao i područjima koja su navedena kao slabosti Instituta (povećan broj radova u prestižnim časopisima, poticanje mladih znanstvenika na aktivniji razvoj znanstvene karijere).

Osvrt po područjima

1. KVALITETA ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA

Kvaliteta ljudskih potencijala. U Izvješću je konstatirano kako Institut ima motivirano znanstveno-istraživačko osoblje, ali trenutačno ne zadovoljava zakonski propisan minimum od 15 stalno zaposlenih znanstvenika. Međutim, također je istaknuto kako će Institut prema planu svojih aktivnosti do kraja 2014. godine imati 16 doktora znanosti. Uz to se konstatira da je potrebno privlačiti strane doktorande, postdoktorande i znanstvenike što će se osigurati u sljedećih nekoliko

godina (npr. u 2013. godini bilježi se višemjesečni posjet 1 doktorskog studenta iz Mađarske). *Slazemo se sa svim navodima*¹.

Kvaliteta znanstvenog istraživanja. U Izvješću se navodi da je broj objavljenih znanstvenih radova po istraživaču prihvatljiv uz ograničen broj publikacija u međunarodnim časopisima koji se indeksiraju u važnim bazama (WoS, Scopus), ali isto tako da su znanstvenici poduzeli određene korake kako bi poboljšali kvalitetu objavljenih radova. *Veći broj međunarodnih časopisa u kojima objavljuju istraživači Instituta tek su odnedavno u navedenim bazama pa će slijedećih godina taj broj sigurno biti i veći uz već uvedene instrumente poticaja (nagrada za 3 najbolja objavljena rada u godini kao i kontinuirano praćenje statusa znanstvenih radova po istraživaču).*

2. PRODUKTIVNOST ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA

U Izvješću se konstatira sve veći broj radova objavljenih u međunarodnim časopisima, odgovarajući broj prijavljenih doktorskih radova (znanstveni novaci i stručni suradnici). Istaknut je i doprinos Instituta u razvoju vlastite metodologije istraživanja (TOMAS) i odgovarajući broj nacionalnih istraživačkih projekata, a Institut ima prostora za poboljšanja u pogledu sudjelovanja na međunarodnim projektima. *Znanstvenici Instituta na tome će intenzivno raditi i zbog toga su i krajem 2012. godine oformljena 4 virtualna odjela kako bi se okupili istraživači koji se bave određenim istraživačkim područjima.*

3. UTJECAJ I ZNAČAJ ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA

Utjecaj na gospodarstvo. Utvrđeno je da Institut radi na relevantnim projektima i surađuje i s javnim i privatnim sektorom te snažno pridonosi hrvatskom turizmu. *Ovakav utjecaj Institut će zadržati uz kontinuirano jačanje znanstvene orijentacije.*

Prijenos rezultata istraživanja u društvo. Stav je povjerenstva da je Institut uspostavio određene mehanizme suradnje s institucijama u turizmu i institucijama koje pomažu u diseminaciji rezultata istraživačkog rada. *S obzirom na velik broj popularizacijskih aktivnosti kao i aktivnosti vezano uz različite medije, ali i javni sektor, ne vjerujemo da je potrebno povećavati broj ovih aktivnosti.*

Prijenos rezultata znanstvenog istraživanja na visoko obrazovanje. U Izvješću se navodi da su znanstvenici uključeni u izvođenje nastave na preddiplomskim i diplomskim studijima, a manje na doktorskim studijima. *Ovo je područje koje ne ovisi samo o Institutu već i o politici visokoobrazovnih institucija koje u najvećoj mjeri ne žele 'otvoriti' svoje studije za znanstvenike Instituta.*

Međunarodni utjecaj. Konstatira se da je međunarodni utjecaj Instituta ograničen i da bi mogao biti bolji s obzirom na uključenost znanstvenika u različite odbore i uredništva prestižnih časopisa te istraživačke mreže u području turizma. *Vjerujemo kako će se taj utjecaj povećati, povećanjem broja znanstvenih radova u koautorstvu s inozemnim autorima i sudjelovanjem u međunarodnim projektima. Srednjoročni ciljevi Instituta odnose se na liderstvo u primijenjenim istraživanjima u regiji kao i na stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti.*

¹ Tekstom pisanim u *'Italicu'* je označeno mišljenje Instituta za turizam.

4. UČINKOVITOST I RACIONALNOST ZNANSTVENE ORGANIZACIJE

Strateški plan. Konstatira se cjelovit program istraživanja s multidisciplinarnim pristupom što je rezultiralo utjecajem Instituta na javne politike u hrvatskom turizmu. *Jedan od strateških ciljeva Instituta odnosi se na znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora, a stav je Instituta da je to opravdan i potreban cilj.*

Upravljanje znanstvenom organizacijom. Prema mišljenju Povjerenstva organizacijska struktura i mehanizmi upravljanja su prikladni za znanstvenu organizaciju, njezine glavne funkcije i ciljeve, a Institut nije u mogućnosti razviti mehanizme za poticanje ili sankcioniranje znanstvenika s obzirom na zakonske propise. *Institut će u sljedećem razdoblju donijeti svoj Pravilnik o dodatnim uvjetima za izbor na znanstveno radno mjesto što će potaknuti na intenzivniji i usmjereniji znanstveni rad.*

Infrastruktura. Upravljanje je infrastrukturom prikladno. Institut će i nadalje iz vlastitih prihoda financirati potrebnu nabavu opreme za potrebe istraživača.

Financijska sredstva: projekti i ugovori. I ovdje se utvrđuje nedovoljno korištenje potencijala za međunarodne konkurentne projekte kao i nepostojanje inovativne strategije za znanstveno-istraživačke aktivnosti najboljih istraživača. *Iako Institut ne može bitnije utjecati na vlastita sredstva koja ostvaruje na tržištu (udio vlastitih sredstava posljednjih je godina smanjen s obzirom na gospodarsku krizu u Hrvatskoj, koju Stručno povjerenstvo ne spominje), već u 2014. planira se dio sredstava usmjeriti na interni znanstveni projekt koji bi okupio upravo najbolje znanstvenike i imao znatan međunarodni utjecaj.*

Osvrt na preporuke Stručnog povjerenstva

Utvrđene slabosti Instituta kao i preporuke za unapređenje rada Instituta koje se odnose na ljudske resurse (usavršavanje i napredovanje, zakonski potreban broj znanstvenika) kao i potrebu povećanja međunarodnog ugleda Instituta (veći broj znanstvenih radova i veći broj međunarodnih projekata) utvrđene su i provedenom „Samoanalizom Instituta“ i uključene u „Strateški plan Instituta za turizam: 2011.-2015“ kao i u „Plan aktivnosti Instituta za 2014. godinu“. Znanstveno vijeće Instituta za turizam slaže se da je u navedenim područjima moguće ostvariti poboljšanja, međutim financijska ograničenja rada u Hrvatskoj (manji vlastiti prihodi; orijentiranost javnog sektora ka stručnim, a manje ka znanstvenim istraživanjima) u velikoj mjeri nisu u domeni Instituta dok su međunarodni izvori za znanstvena istraživanja u području društvenih znanosti ograničena. Dio vlastitih prihoda Institut je i dosada u velikoj mjeri usmjeravao na znanstveni rad (znanstvene konferencije, školarine, nabavka literature, opreme i softvera, međunarodna članstva), a u 2014. godini iz vlastitih sredstava će financirati interne znanstvene projekte.

Vjerujemo da će Institut uz napredak u znanstvenom radu u razdoblju 2008-2012. o kojem je zaključilo Stručno povjerenstvo u sljedećem razdoblju taj napredak nastaviti osobito na područjima koja se mogu smatrati slabostima Instituta za turizam.

Osvrt na cjelokupni proces reakreditacije

Cjelokupni proces reakreditacije ocjenjujemo transparentnim i jasnim što je pridonijelo i većoj kvaliteti materijala „Samoanalize Instituta“ u odnosu na prethodno tematsko vrednovanje, kao i pripremi za posjet Stručnog povjerenstva. Mišljenja smo kako je u budućem procesu ipak moguće smanjiti opsežnost materijala kojeg pripremaju znanstvene institucije (broj pitanja u samoanalizi), kao i broj varijabli po područjima koja ocjenjuju članovi stručnog povjerenstva koji ipak ne poznaju dovoljno uvjete rada u Hrvatskoj.

Dr. sc. Sanda Čorak
Ravnateljica

U Zagrebu, 10.02.2014.